

Nr 326.

Av herr **von Heland**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.

De åtgärder till jordbrukets stöd, som föreslås i Kungl. propositionen till innevarande års riksdag nr 284 angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, komma utan tvivel att bereda vårt jordbruk ökade intäkter. Med hänsyn till den dominerande ställning mjölken intager bland jordbrukets saluprodukter är den höjning av smörpriset som ställts i utsikt särskilt välkommen.

Emellertid synes det angeläget att frågan om mjölkavgiftens storlek vid olika smörpris ägnas särskild uppmärksamhet.

Utredningsmännen för kompensationsundersökningen för arbetstidsbegränsningen framhålla hur den genom löneförhöjning och arbetstidsbegränsning uppkomna kostnadsökningen fördelar sig med 11.5 procent för södra Sveriges *vete- och sockerbetsområde* samt med 14.1 procent för mellersta Sverige och sannolikt med ungefär sistnämnda siffra även för Norrland. Då kostnadsökningen för förbättrade levnadsförhållanden för landsbygden sålunda hårdast drabbar de mellersta och norra landsdelarna, vore det berättigat att detta kom till uttryck vid jordbruksfrågornas behandling. De i propositionen föreslagna åtgärderna för mjölkregleringen äro otvivelaktigt ägnade att åstadkomma ett mjölkpris som i viss mån anpassar sig efter den nyss angivna olikheten i ökningen av produktionskostnaderna. Men vid en sänkning av mjölkavgiften kommer stödet att utan nämnvärd inverkan för Skåne-distriktet — det distrikt där utgifterna för ökade arbetskostnader äro minst — i viss omfattning att undanryckas andra distrikt. Av bifogade tabell framgår klart vilken stor betydelse mjölkavgiften har för alla distrikt med undantag för Skåne, och har som exempel valts det tänkta förhöjda smörpriset av 2 kronor 75 öre med ungefärligen erforderlig accisbelastning av margarinet. (Bilaga A.)

Det borde i enlighet med vad här anförts vara skäligt, att distrikt med stora konsumtionsorter finge tillgodogöra sig fördelen av den stora försäljningen av konsumtionsmjölk. Visserligen lämnar departementschefen frihet för fastställandet av konsumtionsmjölkpriset, men jordbrukarnas alltjämt svåra ekonomiska ställning medför att utbrytning ur mejeriorganisationerna riskeras, därest ett konsumtionsmjölkpris skulle möjliggöra för fristående jordbrukare att utanför organisationen tillskansa sig något tiondels öre i merpris.

För att utvinna ett rimligt konsumtionsmjölkpris erfordras därför stöd av mjölkavgift, och statsmakterna kunna vara förvissade om att dylik hjälp ej skulle missbrukas av jordbrukarnas organisationer, detta särskilt på grund

därav att det ligger i jordbrukarnas eget intresse att ej uppskriva prisläget så högt att konsumtionsminskning inträffar. Med hänsyn till det anförda torde det icke vara orimligt att begära, att mjölkavgiften fastställas till 2 öre intill ett smörpris av 2 kronor 75 öre.

I anslutning till ovanstående hemställes,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 284 angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område måtte uttala, att mjölkavgiften bör uppgå till två öre intill dess priset å smör stigit till 2 kronor 75 öre per kilogram.

Stockholm den 21 april 1937.

Erik von Heland.

Bilaga A.

Beräkning å januari månads siffror över prisjämningsbidragets storlek vid nedanstående mjölkavgifter samt en margarinaccis av 45 öre per kilogram.

Prisjämningsdistrikt	1 öres avgift		1½ öres avgift		2 öres avgift		Januari 1937	
	Prisjämningsbidrag		Prisjämningsbidrag		Prisjämningsbidrag		Prisjämningsbidrag	
	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto	Brutto	Netto
Stockholms-Göteborgs:								
115 %	2.65	1.65	3.47	1.97	4.28	2.28	2.97	1.47
105 %	2.42	1.42	3.17	1.67	3.91	1.91	2.71	1.21
100 %	2.31	1.31	3.02	1.52	3.73	1.73	2.59	1.09
Skånes	1.95	0.95	2.55	1.05	3.14	1.14	2.19	0.69
Värmlands—								
Dalarnas	3.22	2.22	4.21	2.71	5.20	3.20	3.62	2.12
Mellersta Norrlands.....	3.66	2.66	4.48	2.98	5.30	3.30	3.99	2.49
Norrbottnens	6.82	5.82	7.88	6.38	8.94	6.94	7.25	5.75
	2.393	1.393	3.105	1.605	3.818	1.818	2.671	1.171
	Smörpris 2.75		Smörpris 2.75		Smörpris 2.75		Smörpris 2.41	
	11+1+1.393 = 13.393		11+1+1.605 = 13.605		11+1+1.818 = 13.818		9.64+1+1.171 = 11.811	